

Inleiding:

De laatste pagina van deze notitie met als titel “Algemeen Overzicht NBA-Regelgeving gezien vanuit concurrentievervalsing” geeft een veertiental NBA-voorschriften waar een NBA-lid aan dient te voldoen zowel in persoon als lid NBA als ook voor de organisatie waarvoor hij werkt in loondienst of als adviseur. De consequenties van dat veertiental NBA-voorschriften worden hierna toegelicht vanuit een klein MKB accountantskantoor. Basisprobleem is dat zodra sprake is van een professionele dienst die kwalificeert als 'assurance' of 'aan assurance verwant' een veertiental NBA-voorschriften nageleefd moet worden. Het begrip professionele dienst is zeer ruim gedefinieerd in deze VGBA¹ als: “werkzaamheden waarvoor vakbekwaamheid als accountant wordt of kan worden aangewend;” Uit de toelichting² volgt dat “Het begrip professionele dienst moet hier ruim worden opgevat, in die zin dat hieronder ook werkzaamheden vallen die een accountant als dienst ten behoeve van anderen dan een werkgever of cliënt zou kunnen uitvoeren of werkzaamheden ten behoeve van zichzelf.” De begrippen 'assurance' of 'aan assurance verwant' zijn verschillend en slecht gedefinieerd maar verwijzen in beginsel naar enige zekerheid verschaffen naar derden. Ook een heel ruime definitie.

Een klein accountantskantoor fungeert als een soort huisdokter. Klanten verwachten snel en adequaat antwoord op hun vragen en daarnaast oplossingen voor hun problemen. En die zijn zeer divers. En zelfs een duizendpoot kan niet altijd alles weten. Voortdurend moeten keuzes gemaakt worden: zelf behandelen met of zonder inschakeling van een specialist of direct doorverwijzen naar een specialist. De leiding van een klein NBA accountantskantoor berust altijd bij een of meer RA's/AA's.

Daarentegen functioneren de BigFour kantoren als een soort ziekenhuis met alle specialismen in huis, georganiseerd in verschillende zogenaamd zelfstandige afdelingen. De leiding van die zogenaamd zelfstandige BigFour afdeling voor zover dat geen wettelijke controleafdeling is, berust vrijwel nooit bij een RA of AA. Als gevolg is alle NBA regelgeving altijd van toepassing op alle diensten van een klein accountantskantoor. Daarentegen is diezelfde NBA regelgeving, behoudens de wettelijke controle, niet van toepassing op alle diensten van die zogenaamd zelfstandige BigFour afdeling wanneer geen NBA-leden werken bij die afdeling of organisatorische eenheid.

Daarnaast is de omgeving snel verandert. Traditioneel brachten klanten bonnetjes en facturen naar hun accountantskantoor. Die klopte die bonnetjes, facturen en dagafschriften in op zijn eigen boekhoudsysteem en produceerde daarmee op tijd de benodigde jaar- en belastingcijfers voor zijn klanten. Inmiddels hebben de meeste klanten, zeker de wat grotere, een eigen boekhoudsysteem, al dan niet in online samenwerking met hun accountantskantoor. Deze ontwikkeling heeft het de BigFour mogelijk gemaakt alleen nog samen te werken met klanten die hun eigen boekhouding doen.

Zoals gezegd is de dienstverlening via een klein NBA accountantskantoor als huisdokter zeer divers. Naast het traditionele inkloppen van bonnetjes, facturen en dagafschriften en het samenstellen van jaar- en belastingcijfers, zijn de volgende soorten dienstverlening niet ongebruikelijk:

1. Uitzend- of interim opdrachten om bepaalde financiële functies bij vaste klanten van het accountantskantoor te vervullen. Meestal tijdelijk als door ziekte, zwangerschap etc. een bepaalde financiële functie, bijv. de boekhoud(st)er wegvalt. Maar er zijn ook kantoren die vrijwel steeds bepaalde financiële functies bij vaste klanten vervullen voor enkele uren per week.
2. Belastingadvisering in allerlei vormen.
3. Salarisverwerking en andere HR opdrachten in allerlei vormen.
4. Advisering over ICT en administratieve organisatie in allerlei vormen.
5. Corporate finance opdrachten in allerlei vormen.
6. Andere vormen van dienstverlening zoals bijv. forensic, subsidies, opvolgings- en andere juridische kwesties etc. Om maar niet te spreken over over rollen als sparring partner en geweten van directie resp. rots in de (financiële) branding.

Zoals uiteengezet bij de soortgelijke uitleg van concurrentievervalsing c.q. misbruik machtspositie inzake bovengenoemde diensten 1. (uitzend- of interim) en 5. (corporate finance) is vrijwel altijd sprake van 'assurance' of aan 'aan assurance verwant' waardoor dat veertiental NBA-voorschriften allemaal nageleefd moeten worden. Hetzelfde geldt voor de dienst 2. (belastingadvies) want de belastinginspecteur is altijd een derde. Afhankelijk van de aard van de opdracht kan bij de andere bovengenoemde diensten 3. (salarisverwerking c.q. HR), 4. (ICT c.q. AO advies) en 6. (andere diensten) sprake zijn van 'assurance' of aan 'aan assurance verwant'. Maar let op. Zelfs het 'simpel' produceren van salarisstroken bij dienst 3. (salarisverwerking c.q. HR) is 'assurance' of aan 'aan assurance verwant' want het is niet zo 'simpel' en de resultaten komen bij derden terecht. Bij werknemers en in ieder geval de belastingdienst want die ziet alle aangiften loonbelasting, inhoudingen

sociale lasten en andere werkgeverslasten. Maar bij andere HR problemen waarbij de discussie zich beperkt tot opinievorming bij het management, is mogelijk geen sprake van een derde. Een en ander is nader uitgewerkt in de navolgende paragraaf met een korte beschouwing over de relevante begrippen in dit kader: 'Uitkomst', 'Derde' en 'Zekerheid'.

Als woord vooraf zij opgemerkt dat het begrip 'accountantskantoor'³ ook heel breed en vaag is gedefinieerd omdat een duidelijke definitie van 'organisatorische eenheid' ontbreekt.

En dan wreekt zich onmiddellijk het onduidelijke woordgebruik en begrippenarsenaal uit de COS⁴ over die begrippen 'assurance'⁵ en aan 'aan assurance verwant'⁶. Die begrippen worden afgeleid uit de termen: 'Uitkomst', 'Derde' en 'Zekerheid'. Dit veertiental NBA-voorschriften is immers afgestemd op accountantskantoren die alleen externe cliënten hebben zoals kleine NBA accountantskantoren die hebben. Alleen de impliciete achterliggende gedachte bij COS is toch veelal wel wat meer dan de slechts enkele werknemers die de meeste kleine NBA accountantskantoren hebben.

- “Uitkomst”: Afhankelijk van de soort opdracht kan de uitkomst van voornoemde 6 diensten in veel meer vormen ter beschikking worden gesteld dan in de vorm van een formeel rapport/ notitie/artikel/presentatie. Een salarisstrook bijv. is geen formeel rapport/ notitie/artikel/presentatie etc. maar is wel de 'uitkomst' van de salarisdienst. Een klein NBA accountantskantoor heeft daarnaast met zijn vaste klanten veel meer communicatievormen ter beschikking dan alleen formele rapporten / notities/artikelen/presentaties. Naast telefonisch contact zijn informele vormen via interne gesprekken, vergaderingen, mails etc. gebruikelijk, al dan niet online. Zo rijst de vraag wat de betekenis is van het woord 'uitkomst' in dit kader. Of een informele opinie in een discussie naar voren gebracht bij de klant zonder schriftelijke vastlegging een 'uitkomst' is, wordt al een interpretatiekwesitie. Een klant zal snel een dergelijke opinie als die naar de mening van de klant ligt op het vakgebied van het accountantskantoor als gezaghebbend ervaren. Dan lijkt die opinie een 'uitkomst' te vormen afhankelijk van de nuances van het gesprek. Daarnaast speelt het volgende. Een klein NBA accountantskantoor wordt altijd verondersteld alleen te werken in opdracht: “Regel dat .....” En bij dat regelen .... komen altijd interpretaties door het kantoor zelf van de opdracht te voorschijn. Want daarvoor is dat kantoor i inkloppen van bonnetjes, facturen en dagafschriften en het samenstellen van jaar- en belastingcijfers nagehoord. Als de klant van mening is dat een informele opinie in een discussie naar voren gebracht bij de klant zonder schriftelijke vastlegging het resultaat is van een mogelijk veel bredere opdracht, worden dergelijke niet schriftelijk vastgelegde opinies ook een 'uitkomst'.
- “Derde” Het woord 'derde' is in zoverre duidelijk dat dit in ieder geval omvat de organisatie van de klant. Maar afhankelijk van de aard van de opdracht communiceert een klein NBA accountantskantoor soms met 'echte' derden.
- “Zekerheid” Ook is er vrijwel altijd sprake van een zekere 'assurance'. Net als bij het werk van eigen personeel verwacht iedere ondernemer juist van een klein NBA accountantskantoor dat het werk goed wordt gedaan. En dat feit op zich betekent al enige mate van zekerheid verschaffen want geen ondernemer is gebaat bij onzin opinies.

Gemakshalve maar waarschijnlijk niet altijd helemaal waar, wordt er daarom in het navolgende van uitgegaan dat bij vrijwel alle bovengenoemde 6 vormen van dienstverlening van een klein NBA accountantskantoor, sprake is of kan zijn van 'assurance' of aan 'aan assurance verwant'. Inclusief de kerndienst, het samenstellen van jaar- en belastingcijfers. Want vrijwel altijd hebben al deze 6 diensten + de kerndienst een uitkomst, komen vaak bij derden terecht en beogen veelal enige mate van zekerheid te verschaffen. Gemakshalve wordt in het navolgende, wanneer wordt gesproken over voornoemde 6 diensten ook de kerndienst bedoeld.

Daarnaast speelt het probleem dat nergens in deze voorschriften is vastgelegd wanneer 'assurance' overgaat in aan 'aan assurance verwant'. Over de gevolgen daarvan komen we later terug.

De websites van de BigFour maken duidelijk dat de BigFour bijna alle vormen en variaties van voornoemde 6 diensten kennen. Uiteraard niet onder de klassieke benaming accountantskantoor maar anders, meer fancy, creatief en modern.

- Deloitte⁷ onderscheid op haar ingangspagina over “Services” onder het hoofd “Audit & Assurance” de dienst: “MKB Accountancy & Advies” met de kwalificatie: “Geïntegreerde dienstverlening voor het mkb”. Dit naast de

3 *Accountantskantoor* – a. de organisatorische eenheid waarbij een accountant werkzaam is of waaraan een accountant verbonden is en waarbinnen één of meer accountants voor een cliënt bedrijfsmatig professionele diensten verrichten, bestaande uit assurance-opdrachten of aan assurance verwante opdrachten en eventueel overige opdrachten, die niet beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 5 van de Wet toezicht accountantsorganisaties bedoelde vergunning; of b. de accountantsorganisatie ter zake van uitgevoerde professionele diensten bestaande uit assurance-opdrachten of aan assurance verwante opdrachten en eventueel overige opdrachten die niet onder de werkingsfeer van de Wet toezicht accountantsorganisaties vallen.

4 <https://www.nba.nl/tools/hra-2020/?folder=125464>

5 *Assurance-opdracht* - Een professionele dienst waarbij een accountant voldoende en geschikte assurance-informatie wil verkrijgen om een conclusie tot uitdrukking te brengen om de mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers, niet zijnde de verantwoordelijke partij in de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van criteria te versterken.

6 *Aan assurance verwante opdrachten* - Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden en samenstellingsopdrachten.

7 <https://www2.deloitte.com/nl/nl.html>

dienst: “Audit & Assurance” met de kwalificatie ”*Aspire with assurance*” over de afdeling die de wettelijke controle doet. Uiteraard staan er op die ingangspagina over “Services” onder allerlei benamingen tientallen andere diensten waaronder de eerdergenoemde 6 diensten van een typisch klein accountantskantoor. Een snelle zoektocht via de KvK met de zoekterm 'Deloitte', levert veel zoekresultaten op. Twee van de 4 bestuurders/gevolmachtigden op het hoofdniveau van Deloitte Consultancy Holding B.V. blijken te zijn ingeschreven in het ledenregister NBA, twee niet. Voor deze B.V. zijn geen handelsnamen vermeld.

- PWC⁸ onderscheid op haar ingangspagina over “Diensten” of “Dienstverlening” onder het hoofd “Audit & Assurance” de dienst “Financial Auditing” met de kwalificatie 'Inspire a movement that builds trust in business and beyond' die de wettelijke controle doet. Onder ditzelfde hoofd “Audit & Assurance” staan ook een negental andere diensten waarvan de betekenis minder duidelijk is. Uiteraard staan er op de ingangspagina over “Diensten” of “Dienstverlening” onder allerlei benamingen tientallen andere diensten waaronder de eerdergenoemde 6 diensten van een typisch klein NBA accountantskantoor. Het samenstellen van jaar- en belastingcijfers valt waarschijnlijk onder het hoofd “Consulting”, de eenheid 'Financial Information Management'. Een snelle zoektocht via de KvK met de zoekterm 'PWC', levert meerdere zoekresultaten op. Drie van de 4 bestuurders/gevolmachtigden op het hoofdniveau van PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. blijken te zijn ingeschreven in het ledenregister NBA, een niet. Voor deze N.V. zijn geen handelsnamen vermeld.
- KPMG⁹ prijst op haar ingangspagina over “Services” alle diensten van KPMG aan als “*hoogwaardige dienstverlening op het gebied van audit, assurance, tax en advisory.*”. Onder die ingangspagina treffen we een dienst “Audit” die de wettelijke controle doet naast een drietal andere diensten: Business Assurance, Advisory and Tax, ieder met onder allerlei benamingen meerdere andere (sub) diensten die de eerdergenoemde 6 diensten van een typisch klein accountantskantoor omvatten. De traditionele diensten van een klein accountantskantoor vinden waarschijnlijk plaats in de afdeling Advisory. KPMG verkoopt ook een eigen online boekhoudpakket voor haar klanten, genaamd KPMG Spark. Een snelle zoektocht via de KvK met de term 'KPMG' levert meerdere zoekresultaten op. Naast KPMG Audit vooral KPMG Advisory N.V. met als handelsnamen, KPMG Corporate Finance | KPMG Sustainability | KPMG Transaction Services | KPMG Advisory. De bestuurders/gevolmachtigden op het hoofdniveau blijken niet te zijn ingeschreven in het ledenregister NBA.
- Bij Ernst & Young is de beste ingangspagina naar hun dienstenpakket deze vacaturepagina¹⁰. Dit om tijdrovende reclame te vermijden. Het hoofd “Een carrière in Assurance” op die vacaturepagina vermeldt dat naast de afdeling “Assurance” die de wettelijke controle doet, de traditionele diensten van een klein accountantskantoor worden aangeboden vanuit de afdeling: “Accounting, Compliance & Reporting”. En uiteraard staan er op die ingangsvacaturepagina onder allerlei benamingen tientallen andere diensten waaronder de eerdergenoemde 6 diensten van een typisch klein accountantskantoor. Een snelle zoektocht via de KvK met de zoekterm 'Ernst & Young', levert meerdere zoekresultaten op. Een van de 4 bestuurders/gevolmachtigden op het hoofdniveau van EY Advisory Netherlands LLP blijkt te zijn ingeschreven in het ledenregister NBA, drie niet. Deze LLP beschikt over liefst 17 handelsnamen.

Uit dit overzicht volgen enkele conclusies:

1. Alle BigFour pagina's suggereren voor al hun diensten meer kwaliteit en zekerheid dan een typisch klein NBA accountantskantoor kan leveren. Dat doen zij door impliciete suggesties dat zij nu eenmaal de wettelijke audit doen voor de grootste bedrijven. Voorbeeld: KPMG die al hun diensten kwalificeert met “*hoogwaardige dienstverlening op het gebied van audit, assurance, tax en advisory.*”
2. Alle BigFour pagina's vermijden zorgvuldig het woord accountantskantoor te gebruiken als naamgeving voor de eerdergenoemde 6 diensten van een typisch klein accountantskantoor. Via de WTA (Wet Toezicht Accountants) zijn de BigFour afdelingen c.q. kantoren c.q. organisatorische eenheden die wettelijke controle doen, wel duidelijk afgebakend want met hun statutaire naam ingeschreven in het AFM-register. Dat blijken in de KvK ook steeds afzonderlijke juridische entiteiten te zijn. Daarentegen is de afbakening van het begrip accountantskantoor bij de NBA wel breed maar niet helder omdat een duidelijke definitie van het begrip 'organisatorische eenheid' ontbreekt. De NBA jaagt zeer actief op alle organisaties, 'organisatorische eenheden' en personen die termen zoals “accountant”, “accountancy” of “accountantskantoor” etc. in hun naamsomschrijving bezigen maar geen NBA-lid in dienst hebben. Vandaar dat BigFour kantoren die aanduidingen in hun naamsomschrijving vermijden. Toch staan in 3 van de 4 BigFour kantoren NBA-leden aan de top van de juridische entiteit die dezelfde diensten levert als kleine NBA accountantskantoren. Uit die combinatie van feiten kan afgeleid worden dat het begrip 'organisatorische eenheid' op een lager niveau gevonden moet worden bij BigFour organisaties want de NBA jaagt niet op hun 'organisatorische eenheden' die wel de eerdergenoemde 6 diensten van een typisch klein NBA accountantskantoor uitvoeren maar in die 'organisatorische eenheid' geen NBA-leden in dienst hebben.
3. Een en ander bevestigt de conclusies bij corporate finance en interim diensten dat wanneer die geleverd worden

8 <https://www.pwc.nl/nl/dienstverlening.html>

9 <https://home.kpmg/nl/nl/home/services.html>

10 https://www.ey.com/nl_nl/careers/what-you-can-do-here

door NBA leden of hun werkmaatschappijen alle NBA regelgeving op hen van toepassing is maar niet voor 'organisatorische eenheden' bij BigFour kantoren die dezelfde diensten leveren. Die conclusie blijkt dus ook te gelden voor de eerdergenoemde 6 diensten geleverd door een typisch klein NBA accountantskantoor. Het gevolg is dat een typisch klein NBA accountantskantoor dit veertiental NBA-voorschriften moet naleven. Maar bij BigFour afdelingen die dezelfde diensten leveren hoeft dit veertiental NBA-voorschriften niet nageleefd te worden en ze worden, voor zover bekend, ook niet nageleefd.

Opgemerkt zij dat de termen en begrippen in standaard woordgebruik en wet- en regelgeving falen eenduidig te zijn bij rechtspersonen. Gemakshalve valt daarom het begrip 'organisatorische eenheid' uit de COS samen met een 'afdeling' of sub-organisatie bij de BigFour en is een Nederlandse BigFour vertegenwoordiging aangeduid als BigFour kantoor of organisatie.

Voor de goede orde zij hier tot slot verwezen naar de omgekeerde bewijslast die volgt uit art. 6 van de Mededingingswet in samenhang met 101 VWEU. Art. 6 van de Mededingingswet sub 4 luidt niet voor niets: *”Een onderneming of ondernemersvereniging die zich op het derde lid beroept, bewijst dat aan dat lid is voldaan.”* Het bewijs dat de betreffende BigFour afdelingen die dezelfde diensten leveren dat veertiental NBA-voorschriften wel of niet naleven, valt niet eenduidig te leveren. Maar het zegt genoeg dat zelfs in BigFour klachtprocedures niet wordt verwezen naar de Accountantskamer in Zwolle.

Naast dat veertiental NBA-voorschriften is voor kleine NBA accountantskantoren ook erg hinderlijk dat alle NBA-leden vaak verplichte cursussen moeten volgen voor P(ermanente) E(ducatie). Die PE-verplichtingen - in beginsel een nuttig systeem - noodzaken tot het bijwonen van dure en soms nutteloze cursussen. Het gegeven dat diezelfde verplichte cursussen bij BigFour kantoren door eigen personeel in eigen huis gegeven worden, zet kleine NBA accountantskantoren op commerciële achterstand door meer geld en tijd kwijt te zijn aan PE dan deze concurrenten. Ook wordt het als zeer hinderlijk ervaren dat de NBA wel regelmatig de naleving controleert van dat veertiental NBA-voorschriften bij kleine NBA accountantskantoren maar nalaat dat te doen bij de betreffende BigFour afdelingen die dezelfde diensten leveren. Want die 'organisatorische eenheden' hebben immers formeel geen accountant in dienst.

De combinatie van PE + dat veertiental NBA-voorschriften zoals hierna verder toegelicht is voor veel kleine NBA accountantskantoren aangesloten bij de Novaa erg hinderlijk en kostbaar. En heeft daarnaast ook geen enkele toegevoegde waarde voor de typische MKB-clientèle (familiebedrijven). Ieder protest daartegen wordt binnen de NBA in de kiem gesmoord. Alleen met lagere tarieven dan bij BigFour kantoren is dat deels goed te maken. Maar als tegenover lagere tarieven voor dezelfde dienst het argument wordt ingezet: “Kwaliteit kent geen prijs”, is een lager tarief vaak onvoldoende.

Uitwerking:

1. [Nadere voorschriften kwaliteitssystemen](#), afgekort NVKS. Als gevolg van deze NVKS voorschriften moet a een kwaliteitsbepaler worden aangesteld, b een kwaliteitsbeleid worden vastgesteld en c een stelsel van kwaliteitsbeheersing worden ingericht. Aan ieder van die drie onderdelen a, b, en c worden tal van vaag geformuleerde eisen gesteld die vooral geschreven lijken te zijn voor grotere organisaties: bijv. meerdere schriftelijke jaarlijkse vastleggingen, regelmatige rapportages, bewaarplicht, beroepsaansprakelijkheidsverzekering, plaatsvervanger, kwaliteitsbepaler, kwaliteitsmanager, onafhankelijkheidsfunctionaris, etc. Die eisen verschillen naar gelang sprake is van 'assurance' of aan 'aan assurance verwant'. Het feit dat onbekend is wanneer 'assurance' overgaat in aan 'aan assurance verwant' maakt de reikwijdte van de toch al vaag geformuleerde eisen nog vager. Welke interpretatie ook wordt gevolgd, aan het zelfs vereenvoudigd naleven van die eisen zoals omschreven in art. 27 voor kleine accountantseenheden, zijn naast interpretatierisico's ook substantiële kosten verbonden. Sommige van die eisen lijken op zich niet onredelijk en zullen van nature al worden nageleefd bij standaard werkzaamheden. Maar veel van die voornoemde 6 diensten van kleine accountantskantoren zijn helemaal niet standaard en bijna altijd spelen bijzondere facetten. Daarom zijn sommige voorschriften in sommige situaties onuitvoerbaar voor een klein accountantskantoor. Dit in het licht van de kosten verbonden aan dat voorschrift en redelijke afwegingen tussen die kosten en nut en noodzaak. Omdat ook de BigFour afdelingen niet alle NVKS voorschriften volgen, zet deze NVKS alle NBA leden die zelf of via hun ondernemingen vergelijkbare diensten aanbieden op commerciële achterstand.
2. [Toelichting NVKS](#). Al het vorenstaande is ook van toepassing op ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan een van die voornoemde 6 diensten van kleine accountantskantoren maar toevallig wel een NBA lid in dienst heeft en ook een of meer van die 6 diensten als nevenactiviteit aanbiedt. Denk aan uitzend- c.q. interimbureau's, salarisadministrateurs of bedrijven die adviezen c.q. oplossingen aanbieden op fiscaal-, financieel, corporate finance, HR-, organisatie of ICT gebied. De onuitvoerbaarheid van sommige NVKS eisen samen met de vaagheden, interpretatierisico's en substantiële kosten maken het dergelijke ondernemingen met toevallig een NBA lid in dienst vrijwel onmogelijk te concurreren met vergelijkbare BigFour afdelingen op dat terrein zonder NBA leden in dienst van die afdeling.
3. [Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten](#). Samenstellen van historische financiële informatie is een kerntaak voor kleine accountantskantoren. De definitie onder k in standaard 4410 van samenstellingsopdracht luidt: *“een opdracht waarbij een accountant deskundigheid inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving toepast”*. Deze regel slaat op de gebruikelijke typische accountantswerkzaamheden van een klein accountantskantoor, het vervaardigen van gecompileerde cijferoverzichten, veelal jaarcijfers en dus altijd van toepassing. De concurrentie op dit gebied is hevig. Die komt bij grotere klanten van de vergelijkbare BigFour afdelingen zonder NBA leden in dienst van die afdeling. Voor kleinere klanten komt de concurrentie van de talloze boekhoudkantoren waarvan de meest gekwalificeerde zijn georganiseerd via de NOAB. Daarnaast is er een toenemend aantal ondernemingen die zelf hun jaarstukken opstellen. In al die gevallen ontstaan lastige gewetensvragen voor een klein accountantskantoor. Ofwel vertrouwen op de betrouwbaarheid van de organisatie van zijn klant en de resulterende (fiscale) jaarrekening ofwel verdere details en signalen opvolgen. Bewijs dat zelfs bij de wettelijke controle door BigFour kantoren evidente details signalen niet zijn onderkend en opgevolgd, is voldoende aanwezig. Deze aantekeningen zijn overigens niet bedoeld om aan te tonen dat deze lastige keuzes bij de vergelijkbare BigFour afdelingen zonder NBA leden in dienst wel erg gemakkelijk vertrouwen op de betrouwbaarheid van de organisatie.
4. [Handreiking 1136 bij Standaard 4410](#). Het gestelde onder punt 2 hierboven over vaagheden, interpretatierisico's en substantiële kosten is ook hier van toepassing op ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan een of meer van die voornoemde 6 diensten met toevallig een NBA lid in dienst. Wanneer deze onderneming als nevenactiviteit ook soms een van die 6 diensten aanbiedt, is concurreren met vergelijkbare BigFour afdelingen risicovol onder standaard 4410 door de lastige keus tussen vertrouwen op de betrouwbaarheid van de organisatie van zijn klant ofwel verdere details en signalen onderkennen en opvolgen.
5. [NV COS \(Nadere voorschriften controle- en overige standaarden\)](#). Deze NV COS verklaart in art. 9 een 50 tal andere standaarden van toepassing. Hetzelfde probleem als hiervoor onder 4 en 5 genoemd doet zich daarom ook hier voor. De meeste van die 50 andere standaarden vinden hun basis in de gebruikelijke typische accountantswerkzaamheden, het vervaardigen en controleren van gecompileerde cijferoverzichten, veelal jaarcijfers. Maar sommige standaarden zijn in hun uitwerking zo breed en vaag geformuleerd dat alle eisen en voorschriften uit die standaard ook heel goed van toepassing zouden kunnen raken op een of meer van die voornoemde 6 diensten van kleine accountantskantoren. Alle BigFour kantoren hebben die immers als specialisme in huis maar kunnen al die COS-regels en voorschriften interpreteren zoals hun goeddunkt. Maar een klein NBA accountantskantoor heeft die vrijheid niet. Het basis probleem daarbij is dat het publiek van een NBA lid terecht een professioneel-kritische instelling verwacht. Dat betekent altijd een zekere mate van controle ook al wordt dit in de opdracht niet altijd als zodanig omschreven. Dit zal in het volgende punt met enkele voorbeelden worden toegelicht. De eerder genoemd standaarden [3000A+3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#) blijven korthedshalve buiten beschouwing. Strikte toepassing van al deze NV COS standaarden zet NBA leden in de concurrentie met vergelijkbare BigFour afdelingen op

achterstand. Dit geldt zowel voor ondernemingen met een of meer van die voornoemde 6 diensten als hoofdactiviteit als voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten en toevallig een NBA lid in dienst die incidenteel of structureel vergelijkbare diensten aanbieden.

6. Als illustratie van enkele van die 50 nadere standaarden genoemd in art. 9 van de NV COS die dit probleem veroorzaken zij korthedshalve alleen verwezen naar standaard [200](#) (Algehele doelstellingen van de onafhankelijke accountant, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig de Standaarden) en standaard [4400N](#) (Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden). Standaard 200 laat qua definitie in het midden wanneer sprake is van een controle opdracht. De toelichting op standaard 4400N concludeert dat uit uitspraken van de Accountantskamer over het gebruik van de ‘oude’ standaard 4400 regelmatig naar voren komt dat de accountant door het trekken van conclusies zekerheid heeft verschaft (‘assurance’). Daarom is standaard 4400N ontworpen als non-assurance-opdracht. Het gevolg is evenwel dat art. 27 f van die standaard 4400N voorschrijft dat het NBA-lid moet vermelden dat “*de accountant geen uitspraak doet over wat de feitelijke bevindingen betekenen voor het onderhavige object in zijn totaliteit*.” Dit is bij bijna alle van die voornoemde 6 diensten vrijwel onmogelijk als daar sprake is van een specifieke werkzaamheid die enigszins lijkt op een nadere verificatie, check of controle van cijfers van derden. Bij vrijwel al die voornoemde 6 diensten zijn cijfers van eminent belang. En geen enkele opdrachtgever zal kunnen bevatten dat een klein NBA accountantskantoor een fiscaal advies laat eindigen met de conclusie dat dit advies: “*geen uitspraak doet over wat de feitelijke bevindingen betekenen voor het onderhavige object in zijn totaliteit*.” Ook zal geen opdrachtgever kunnen bevatten dat een klein NBA accountantskantoor na een uitvoerige beschouwing over de gevolgen van diverse technisch haalbare oplossingen hoe salarissen het best te structureren eveneens concludeert dat zijn beschouwing geen betekenis heeft. Hetzelfde geldt voor waarderingskwesaties en vele andere voorbeelden. Om niet op achterstand te staan in de concurrentie kan een klein NBA accountantskantoor opdrachten die enigszins lijken op een nadere verificatie, check of controle van cijfers van derden, ofwel niet aanvaarden ofwel deze onzekerheid negeren en het risico van klachten bij de Accountantskamer aanvaarden. Dit geldt zowel voor een klein NBA accountantskantoor zelf als voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten die een of meer van die voornoemde 6 diensten aanbieden en toevallig een NBA lid in dienst hebben.
7. De standaarden [3000A](#), [3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#) zijn onderdeel van de serie 3000 -3850 Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie. De twee standaarden [3000A](#) (attest-opdrachten) en [3000D](#) (directe opdrachten) maken deel uit van de serie 3000-3399 en zijn altijd van toepassing. De serie 3400-3850 bevat standaarden met betrekking tot een specifiek onderwerp. Standaard 3400 handelt over toekomstgerichte financiële informatie, 3402 over een service-organisatie, 3410 over emissies, 3410 over pro-forma financiële informatie in een prospectus, 3410N inzake maatschappelijke verslagen en 3850N over overige opdrachten bij een prospectus. Standaard 805 handelt over bijzondere overwegingen bij een enkel financieel overzicht of een controle van een specifiek element, rekening of post daarvan. Afhankelijk van welke dienst uit die voornoemde 6 diensten van toepassing is, kunnen een of meer standaarden uit deze serie van toepassing zijn. Soms als doel op zich en soms als onderdeel van een bredere en anders gerichte opdracht. Om die reden ontstaat onzekerheid en dus risico welke voorschriften uit welke standaarden van toepassing zijn. Die onzekerheid en samenhangend risico veroorzaken wederom concurrentieachterstand voor NBA-leden, zowel in ondernemingen met die voornoemde 6 diensten als hoofdactiviteit als voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan een die voornoemde 6 diensten met toevallig een NBA lid in dienst.
8. [ViO, Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten](#). Het lijkt geen twijfel dat een NBA-lid onafhankelijk moet zijn van zijn klant. De ViO vereist echter veel meer. Art. 12 vereist uitvoerige separate vastleggingen over die onafhankelijkheid hetgeen extra kosten met zich meebrengt. Art. 23 verbiedt resultaatafhankelijke vergoedingen die ook bij sommige van die voornoemde 6 diensten kunnen voorkomen. Dit betekent concurrentieachterstand voor NBA-leden, al dan niet werkend voor ondernemingen met die voornoemde 6 diensten als hoofdactiviteit dan wel ondernemingen met andere hoofdactiviteiten die incidenteel een van die voornoemde 6 diensten aanbieden en toevallig een NBA lid in dienst namen.
9. [Toelichting ViO + Toelichting bij Wijzigingsverordening ViO 2019](#). De ViO geeft geen duidelijkheid over de verplichting een onafhankelijkheidsfunctionaris aan te stellen voor niet-accountantsorganisaties. Art. 20 van de VAO (Verordening accountantsorganisaties) stelt die wel verplicht voor accountantsorganisaties die wettelijke controle doen. Art. 28 van de ViO en deze Toelichting op art. 28 onder het tweede lid suggereert evenwel dat ook bij niet-accountantsorganisaties in bepaalde gevallen bepaalde vastleggingen moeten worden goedgekeurd door een onafhankelijkheidsfunctionaris. Maar dit schept nog geen duidelijkheid over het bestaan van een verplichting voor alle gevallen. Uit recente jurisprudentie (ECLI:NL:TACAKN:2019:66 en ECLI:NL:CBB:2017:151) blijkt evenwel dat niet-accountantsorganisaties recentelijk tuchtrechtelijk zijn veroordeeld wegens het ontbreken van een onafhankelijkheidsfunctionaris. Ook deze onzekerheid betekent concurrentieachterstand voor NBA-leden, al dan niet werkend voor ondernemingen met die voornoemde 6 diensten als hoofdactiviteit dan wel ondernemingen met andere hoofdactiviteiten die incidenteel een van die voornoemde 6 diensten aanbieden met toevallig een NBA lid in dienst.

10. [VAO: Verordening accountantsorganisaties](#) voor organisaties die ook wettelijke controle doen. Uit het AFM-register blijkt dat dit nu nog slechts gaat over een voortdurend dalend aantal van 273 middelgrote accountantsorganisaties. In aantal verwaarloosbaar met de duizenden niet-accountantsorganisaties als standaard klein accountantskantoor. Hoewel gemiddeld aanzienlijk groter qua mankracht en omzet dan standaard kleine accountantskantoren, leveren ze ook alle 6 voornoemde diensten van een standaard klein accountantskantoor. Naast de BigFour zijn de meeste van die 273 accountantsorganisaties lid van de SRA. Het probleem voor deze middelgrote accountantsorganisaties is hun omvang tussen servet en tafellaken. Te klein om afzonderlijke zelfstandige sub-organisaties te formeren zonder NBA-leden zoals de BigFour dat doen voor de meeste van hun niet-controle en advies werkzaamheden. Te groot om groei te kunnen maken van de NVKS art. 27 met een 'verlicht regime' voor kleine accountantseenheden. Het groei potentieel in de controle werkzaamheden is beperkt vergeleken met advies werkzaamheden. Het is met niet-controle en advies werkzaamheden waar de BigFour hun winst en groei vandaan halen. Deze ongelukkige marktpositie heeft alles te maken met het feit dat de BigFour via de NBA regelgeving bijna alle niet-controle en advies werkzaamheden hebben weten te definiëren als werkzaamheden van accountants van toepassing op alle NBA-leden. Hierdoor staan ook middelgrote accountantsorganisaties in alle adviesgebieden onder die 6 voornoemde diensten op achterstand in de concurrentie. Zij moeten dat veertiental NBA-voorschriften allemaal, hoewel soms volstrekt onbruikbaar of zonder praktische betekenis, onverkort toepassen maar BigFour kantoren niet.
11. [Toelichting VAO](#). Deze concurrentieachterstand wordt versterkt door het feit dat ook de [Wet](#) en het [Besluit Toezicht Accountants](#) (WTA) op middelgrote accountantsorganisaties van toepassing is. Diverse EU-regelingen zoals Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2006/43/EG kennen fee caps en zijn daardoor van toepassing. Deze fee caps maken het makkelijker voor BigFour kantoren adviesomzet af te snoepen van de veelal kleinere klanten (niet-OOB's) van middelgrote accountantsorganisaties dan dat middelgrote accountantsorganisaties adviesomzet kunnen afsnoepen van de veelal veel grotere klanten (OOB's) van de BigFour. Dit onbedoelde neveneffect van regelgeving wordt versterkt door het feit dat de vergelijkbare BigFour dienstverlening zonder NBA leden in dienst van die afdeling, zich heeft vrijgesteld van alle NBA-regelgeving.
12. [Stramien voor Assurance-opdrachten](#). Dit Stramien is geen verordening of standaard maar tracht diverse standaarden te verhelderen. Een korte blik op dit stramien en de bijbehorende (vage) definities uit de begrippenlijst maakt duidelijk dat al die voornoemde 6 diensten veelal assurance opdrachten zijn of althans aan assurance verwant. Je huurt nu eenmaal een accountantskantoor in, klein of groot, om meer zekerheid te krijgen dat de job goed wordt uitgevoerd. En omdat ook een klein accountantskantoor zich moet houden aan alle NBA-regels, en dat is dit heel dikke [boekwerk](#)¹¹, moet in de concurrentieslag ofwel het uurtarief van een klein accountantskantoor hoger zijn of wel zijn marge lager dan de concurrentie. En het is maar de vraag of al die NBA-regels wel bijdragen aan de kwaliteit van die voornoemde 6 diensten. Daarom is het van groot belang voor de BigFour om deze bijna onnavolgbare complexe regelgeving vast te stellen die het publiek moet suggereren dat werken met leden NBA leden meer zekerheid verschaft over de kwaliteit. Het is navrant en veelbetekenend dat daarom de BigFour een groot belang hebben bij hun zogenaamd zelfstandige afdelingen zonder NBA leden in dienst die feitelijk diezelfde 6 diensten leveren.
13. [Noclar: Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt](#). Kort samengevat verlangt Noclar dat ieder NBA-lid passende actie moet ondernemen in geval van "relevante niet-naleving bij de eigen organisatie of bij cliënt van wet- en regelgeving". Daarvoor moeten feiten worden vastgesteld in het licht van de termen "relevant" en "wet- en regelgeving" voor zover duidelijk. In die termen blijven altijd discussiepunten open staan. Los van morele oordelen is het gevolg dat de concurrentie bij voornoemde 6 diensten, waaronder die van BigFour kantoren, daar makkelijker over heen stappen dan NBA-leden die tuchtrechtelijk kunnen worden aangesproken. Dit betekent achterstand in de concurrentie voor NBA-leden zelf en hun ondernemingen met voornoemde 6 als hoofdactiviteit en ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan een van die 6 voornoemde diensten met toevallig een NBA lid in dienst en incidenteel een of meer van voornoemde 6 diensten aanbiedt.
14. [Toelichting behorende bij de Nadere voorschriften NOCLAR](#). Onder hoofdstuk 2 stelt deze toelichting over situaties waar de NOCLAR regels niet gelden: "De NV NOCLAR regelen het gedrag van accountants in situaties waar het waarschijnlijk is dat het maatschappelijk verkeer van hen actie verwacht. Er zijn ook situaties waar het waarschijnlijk is dat het maatschappelijk verkeer juist geen actie van hen verwacht. Die situaties vallen buiten de NV NOCLAR. Dit is bijvoorbeeld als accountants geen of andere werkzaamheden uitvoeren dan een professionele dienst. Alleen van accountants die een professionele dienst uitvoeren wordt namelijk verwacht dat zij hun vakbekwaamheid als accountant gebruiken. Het maatschappelijk verkeer zal waarschijnlijk ook niet verwachten dat accountants reageren op een relevante niet-naleving bij een derde partij. Een derde partij is een ander dan de eigen organisatie of de cliënt. Accountants hebben normaal gesproken geen invloed op een derde partij. Zoals gezegd definieert de [VGBA](#) (Verordening gedrags- en beroepsregels accountants) het begrip 'professionele dienst' heel ruim met: "werkzaamheden waarvoor vakbekwaamheid als accountant wordt of kan worden aangewend". De

¹¹ <https://www.nba.nl/tools/hra-2020/>

Toelichting VGBA verruimt dit verder met de opmerking: *“Het begrip professionele dienst moet hier ruim worden opgevat, in die zin dat hieronder ook werkzaamheden vallen die een accountant als dienst ten behoeve van anderen dan een werkgever of cliënt zou kunnen uitvoeren of werkzaamheden ten behoeve van zichzelf. Dus ook werkzaamheden die de accountant om niet en in zijn vrije tijd ten behoeve van een derde uitvoert worden, als bij de uitvoering de vakbekwaamheid wordt aangewend, voor de toepassing van deze verordening als professionele dienst aange-merkt.”* Gezien voornoemde verstrekkende definities, heeft deze toelichting over situaties waar de NOCLAR regels niet gelden, vrijwel geen praktische betekenis. NOCLAR is vrijwel altijd van toepassing op kantoren met voornoemde 6 diensten als hoofdactiviteit hetgeen de achterstand in de concurrentie vergroot. Hetzelfde geldt voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan een van die 6 voornoemde diensten met toevallig een NBA lid in dienst en incidenteel een of meer van voornoemde 6 diensten aanbiedt. Dit los van morele oordelen zoals eerder opgemerkt en de vraag of bij BigFour afdelingen die lastige gewetensvragen vooral beoordeeld zouden worden vanuit de kans op juridische aansprakelijkheden.

Conclusie:

De voorgaande 14 punten tonen aan dat NBA-leden zelf en hun ondernemingen die als accountantskantoor die 6 voornoemde diensten als hoofdactiviteit aanbieden op achterstand staan in de concurrentie. Hetzelfde geldt voor ondernemingen met andere hoofdactiviteiten dan een van die 6 voornoemde diensten met toevallig een NBA lid in dienst en incidenteel een of meer van voornoemde 6 diensten aanbiedt. Dit was uiteraard nimmer beoogd door de wetgever die zich richt op 'echte' accountants. Maar dit onbedoelde effect is het gevolg van drie ontwikkelingen:

- Bij de eerste wettelijke regeling van het accountantsberoep in 1962 waren alle leden van toen Niva en Vaga 'echte' accountants die lid werden van de publiekrechtelijke Nivra. De werkelijkheid nu is echter dat de overgrote meerderheid van de NBA leden helemaal geen 'echte' accountants zijn maar zich alleen ooit hebben ingeschreven in het NBA-register om de RA c.q. AA titel te verkrijgen en die titel ook willen behouden.
- De combinatie van een wettelijke netwerk definitie met veel mogelijkheden tot interpretatie samen met een bedoeld of onbedoeld zeer ruime definitie van “assurance” door de NBA regelgever van toepassing op alle NBA leden en niet alleen op 'echte' accountants.
- De VGBA definities van accountantseenheid laat toe dat vrijwel altijd alle NBA-regelgeving altijd van toepassing is op kleine accountantskantoren maar niet op BigFour afdelingen die dezelfde 6 diensten aanbieden zonder NBA-leden in dienst en in hun naamgeving suggesties vermijden als accountantskantoor op te treden.

Als gevolg is sprake van concurrentievervalsing bij accountantskantoren. De BigFour afdelingen die voornoemde 6 diensten aanbieden worden door het publiek wel maar door de wetgever niet als accountants gezien. De NBA-regels zijn niet op hen van toepassing maar wel op alle NBA-leden. Ook al hebben die geen enkele relatie met wat het publiek ziet als 'echte' accountantsactiviteiten.

Er zijn meerdere mogelijkheden dit door de wetgever niet beoogde effect te herstellen. Maar dat valt buiten het kader van deze notitie.

ALGEMEEN OVERZICHT NBA-REGELGEVING GEZIEN VANUIT CONCURRENTIEVERVALSING

Alle NBA-regelgeving is opgenomen in een per jaar wisselende online tool, nu <https://www.nba.nl/tools/hra-2020/>. Basis is de beroepscode in de [Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants](#), nu VGBA genoemd. De daarvan afgeleide regelgeving is complex en laat veel ruimte voor subjectieve en wisselende interpretaties. Het kost erg veel tijd die regelgeving goed te doorgronden op het aspect concurrentievervalsing en misbruik van machtspositie. Volledig begrip is alleen mogelijk vanuit concrete marktsegmenten, bepaalde organisaties en eenduidige situaties. Vandaar onderstaande twee concrete voorbeelden die noodzakelijkerwijs nog enigszins globaal zijn gehouden.

1. Voorbeeld 1: Een NBA-lid schrijft een rapport/ notitie/ artikel/presentatie etc. etc. in opdracht. De opdrachtgever kan het NBA-lid zelf zijn of zijn eigen klant maar is bij de meerderheid van de NBA-leden vaak zijn werkgever. Daarin zijn conclusies geformuleerd, veelal op basis van criteria waarvoor vakbekwaamheid als accountant wordt of kan worden aangewend. Dan is sprake van een professionele dienst. Dat rapport/ notitie/ artikel/presentatie komt/kan bij derden terecht komen bijv. bij zijn eigen klanten, leveranciers of prospects of die van zijn werkgever. In dat geval is sprake van een “aan assurance verwante” opdracht. Op al dergelijke opdrachten zijn dan tenminste de volgende NBA-verordeningen en NBA-voorschriften van toepassing.
  1. [Nadere voorschriften kwaliteitssystemen](#), afgekort NVKS, voorheen genoemd NVKA,
  2. [Toelichting NVKS](#), voorheen NVKA,
  3. [Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten](#),
  4. [Handreiking 1136 bij Standaard 4410](#),
  5. [NV COS \(Nadere voorschriften controle- en overige standaarden\)](#),
  6. De 50 nadere standaarden genoemd in art. 9 van de NV COS tellen we gemakshalve als 1 standaard,
  7. Van 3000 -3850 Assurance-opdrachten anders dan controle/beoordeling historische financiële informatie (attest-opdrachten), vermelden we slechts de standaarden [3000A+3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#),
  8. [ViO, Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten](#),
  9. [Toelichting ViO + Toelichting bij Wijzigingsverordening ViO 2019](#)
  10. [VAO: Verordening accountantsorganisaties](#) voor organisaties die ook wettelijke controle doen,
  11. [Toelichting VAO](#),
  12. [Stramien voor Assurance-opdrachten](#)
  13. [Noclar: Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt](#),
  14. [Toelichting behorende bij de Nadere voorschriften NOCLAR](#).

Om de impact van die regels goed te begrijpen moet iedere verordening en toelichting zorgvuldig worden nagelezen via de links vanuit een bepaald marktsegment, bepaalde organisatie en concrete situatie. Sommige regels lijken op papier niet onlogisch voor wat grotere accountantskantoren. Maar diezelfde regels gelden ook voor NBA-leden bij de meerderheid van kleinere accountantskantoren (eenpitters en de overgrote meerderheid van de NBA-leden werkzaam in totaal andere markten zoals bijv. juridisch/fiscaal advies, corporate finance, belastingaangifte, human resource, outsourcing, eenvoudige jaarrekeningen, ICT(-advies), online boekhouden, overheid. Bij kleinere organisaties die in andere markten werken zijn sommige regels vrijwel niet realistisch invulbaar tegen acceptabele kosten. Denk bijv. aan de verplichting een kwaliteits- en een onafhankelijkheidsfunctionaris aan te stellen met handboeken in een kleine organisatie met bijv. maar een of twee NBA-leden op de loonlijst. Die kwaliteits- en onafhankelijkheidsfunctionaris moeten dan ook nog NBA-leden zijn die aan allerlei eisen moeten voldoen waaronder enige deskundigheid in die andere markt en het beleid mede kunnen bepalen. In sommige marktsituaties zijn die regels onwerkbaar. Daarom doet de Big-Four formeel de wettelijke controle in een afzonderlijke organisatie en voert alle andere activiteiten veelal en bij voorkeur uit in andere organisaties zonder formeel NBA-leden op de loonlijst en daardoor niet gehinderd door enigerlei NBA-regel. Maar ieder NBA-lid met diezelfde activiteit is wel gehouden aan alle NBA-regels.

2. Voorbeeld 2: Een onderneming heeft niets met accountancy van doen maar wel enkele NBA-leden in dienst heeft. Neem bijv. makelaars. Allerlei soorten bedrijven bemiddelen en makelen in bijv. onroerend goed c.q. in bedrijven c.q. in personeel c.q. in financiële producten c.q. andere vormen van bemiddeling. Of bedrijven die producten verkopen waarbij vakbekwaamheden van accountants nuttige diensten kunnen bewijzen, zoals bij fiscaal-, HR-, organisatie-, ICT-advies. Ook bij ondernemingen in productie, handel, dienstverlening of overheid zijn onderbouwde opinies en rapporten over bepaalde kwaliteiten van hun producten of diensten bijna onvermijdelijk. In al die gevallen is licht denkbaar, soms zelfs waarschijnlijk dat die rapporten bij derden terecht komen. In al die gevallen is sprake van “assurance” of “aan assurance verwant” en valt deze onderneming onder de ruime definitie van 'accountantskantoor'. Als gevolg raken voornoemde 14 stuks NBA regelgeving van toepassing. De [NVKS](#) verplicht bijv. om een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering te hebben, een eindverantwoordelijke professional te benoemen om het eindproduct te ondertekenen, alle documentatie gedurende zeven jaar systematisch en vertrouwelijk te bewaren, een integriteitsonderzoek over de cliënt uit te voeren, een kostbaar kantoorhandboek te hebben en bij te houden, een accountant als kwaliteitsbepaler in dienst te hebben of in te huren, een accountant als eindverantwoordelijke accountant in dienst te hebben of in te huren voor de onafhankelijkheidsbewaking en het assurance-dossier ([ViO](#) bijv.). Etc. etc. Dus handelt dit 'accountantskantoor?' die niets met accountancy van doen heeft ofwel verwijtbaar of staat op achterstand bij branchegenoten en concurrenten zoals de BigFour die deze NBA-verplichtingen niet hebben.